

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 16 • год. CI • 26 август 2022 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

В МУЗЕЯ НА ПЕТРОВА НИВА

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
НА ТЕМА:
„110 ГОДИНИ ОТ
БАЛКАНСКАТА ВОЙНА –
ПЪТЯТ КЪМ СВОБОДАТА“

На стр. 4

Родолюбиви българи, тракийци от цялата страна, много млади хора дойдоха на 20 август т.г. в историческата местност Петрова нива, където се проведе Национален тракийски събор-поклонение, посветен на 119 години от Илинденско-Преображенското въстание, под патронажа на Румен Радев, президент на Република България.

Съборът се организира от Община Малко Търново, Съюза на тракийските дружества в България и Регионален съвет на тракийските дружества – Бургас. Официални гости бяха вицепрезидентът Илиана Йотова, служебният министър на отбраната Димитър Стоянов, областният управител на Бургас Мария Нейкова, народни представители, общественици, кметове от региона, генералният консул на Република България в Истанбул Васил Вълчев, консултът Радослава Кафеджийска, представител от генералното консулство в Одрин Роберто Иванов, Александър Чъкърък, председател на бъл-

НАЦИОНАЛЕН ТРАКИЙСКИ СЪБОР-ПОКЛОНЕНИЕ НА ПЕТРОВА НИВА

гарските храмове в Одрин и член на ВК на СТДБ.

В събора-поклонение участваха Кр. Премянов, председател на СТДБ, Краснодар Беломорски, зам. председател на ЦР на СТДБ и председател на Софий-

ското тракийско дружество, Михаил Вългов, зам. председател на ЦР на СТДБ и председател на ТД „Тракия“ в гр. Ямбол, Маргарит Петров, зам.-председател на ВК на СТДБ и председател на ТД „Бойко Чавдаров“

в Харманли, Кирил Киряков, зам.-председател на ВК на СТДБ и председател на ТД Лазар Маджаров, Сливен, Цанко Атанасов, член на ЦР на СТДБ, председател на Старозагорското тракийско дружество и съпредсе-

дател на ТМСБ, Кирил Сарджев, член на ЦР на СТДБ и председател на ТД „Георги Сапунаров“ в Хасково, членовете на ВК на Съюза: Румен Янков, Стефан Колев, председател на ТД „Странджа“ в Бургас, Станка Ди-

ПРЕДСТОЯЩО

НАЦИОНАЛЕН ТРАКИЙСКИ ФОЛКЛОРЕН СЪБОР „БОГОРОДИЧНА СЪПКА“

Националният тракийски фолклорен събор „Богородична съпка“ ще се проведе на 27 и 28 август 2022 г. (събота и неделя) в Старозагорски бани.

Традиционни организатори са: Община Стара Загора, Кметство Старозагорски бани, Съюз на тракийските дружества в България и Тракийско дружество „Одринска епопея“, Стара Загора.

Официалното откриване ще бъде от 11.00 часа на сцената под борове в центъра на курортното селище.

В Национален тракийски фолклорен събор „Богородична съпка“ ще участват индивидуални изпълнители, музиканти и певци, танцови групи от цялата страна.

Посетителите ще имат възможност да седнат в Селската махала, да дегустират ароматни райски ябълки и гюзлеми, да се сдобият със сувенир от Занаятчийската чаршия, както и да се насладят на много музика, танци и автентичен български дух.

Най-малките гости на фолклорния празник ще имат на разположение около 15 детски къта и работилнички, в които ще демонстрират своите фантазии.

Целта на Националния тракийски фолклорен фестивал „Богородична съпка“ е да съхрани и обогати музикално-песенното и танцово народно творчество, да даде възможност за общуване на изпълнители от всички фолклорни области на България.

Програмата е интересна и разнообразна. Заповядайте!

митрова, председател на РТД във Варна, Паулина Петрова, председател на ТД „Царевец 2021“ във Велико Търново, Нели Анастасова, председател на ТД „Стоян Мавродиев“, Търговище, Ана Тодорова – председател на ТД „Одринска епопея“, Поморие, Веселина Йонкова, председател на ТД „Николай Хайтов“, Бяла, Божанка Николова, председател на ТД „Лазо Лазов“, Средец, Николай Димитров, председател на ТД в Айтос, членовете на ЦР на СТДБ: членкореспондент проф. Георги Михов и член кор. проф. Васил Проданов, директор

на ТНИ, проф. Св. Елдъров, д-р Ваня Стоянова, научен секретар на ТНИ, доц. Генюева Михова, директор на филиала на ТНИ във Варна, д-р Ваня Иванова, редактор на сайта на СТДБ и на в. „Тракия“, Стефан Начев, главен секретар на Съюза, Димо Карабелов, председател на Тракийската национална инициатива „По пътя на Преображенци“, Иванка Богданова Мечева – Колева, съпредседател на Тракийския женски съюз, представители на тракийци и граждани от цялата страна.

Продължава на 2-а стр.

НАЦИОНАЛЕН ТРАКИЙСКИ СЪБОР-ПОКЛОНЕНИЕ НА...

Продължение от 1-а стр.

Програмата започна с туристически маршрут, продължи с научна конференция на тема: „110 години от Балканската война – пътят към свободата“, с открит урок, посветен на Мемориалния комплекс „Петрова нива“ и с фолклорен концерт.

Научната конференция, организирана от Тракийския научен институт, Съюза на тракийските дружества в България и община Малко Търново, се проведе в зала-музей в историческата местност в присъствието на потомци на тракийски българи. След нейното приключване председателят на СТДБ и кметът на Малко Търново посрещнаха участниците в тракийския туристически поход „По стъпките на преобразенци“, воден от Димо Карабелов. Младите хора бяха приветствани от кмета на Малко Търново и от председателя на Съюза на тракийските дружества, който ги награди.

Вечерната програма на събора започна с възстановка на моменти от боевете от Илинденско-Преображенското въстание и продължи със заупокойна молитва в памет на загиналите за свободата на България.

В последвалата тържествена проверка участваха военнослужещи от Националната гвардейска част, представителните роти на Българските въоръжени сили и VI ученически гвардейски отряд от СУ „Христо Ботев“, Айтос. Министърът на отбраната Димитър Стоянов прие почетния строй.

Тържествената част на събора беше открита от кмета на община Малко Търново **Илиян Янчев**, който припомни подвига и величието на участниците в Илинденско-Преображенското въстание.

В словото си **Кр. Премянов** подчерта, че Илинденско-Преображенското въстание е записано като златна страница в историята на Тракийската организация, а Петрова нива е един от най-ярките символи на българската памет. „През 1958 г. по инициатива на Тракийската организация и със съдействието на българската държава, е построен паметникът, пред който всяка година коленичим и си припомняме героизма на тракийските българи, изнесли на плещите си Преображенското въстание, както и последиците от него. Поднасяме цветя пред него и с дълбока признателност произнасяме имената на Михаил Герджиков, Лазар Маджаров, Стамат Икономов, Георги Кондолов и на загинали във въстанието, които са пример и коректив за патриотични стойности“, изтъкна председателят на СТДБ. „В цялата своя история Тракийската организация винаги е полагала грижи, за да се превърне Петрова нива в паметно място. По случай 100-годишнината от Илинденско-Преображенското въстание. Съюзът на тракийските дружества в България и Община Малко Търново се обърнаха с призив към тракийци и всички родолюбиви

българи за дарения, за да се подпомогне изграждането на параклис на Петрова нива. Средствата за изграждането му са събрани чрез дарителска акция под надслов: „Време е за един златен тракийски лев“, която се превръща в общо тракийско дело, подкрепено от родолюбиви българи и институции. Имената на дарителите, сред които са стотици тракийци, тракийски дружества, общественици, стопански деятели, представители на институции и др., оставили завинаги трайна следа след себе си чрез възвисяването на човешкия дух над меркантилното, благодарение на дарителското дело, са съхранени. Към дарителите се присъединява и арх. Драганова от Бургас, която е автор на проектът

за изграждането на параклиса. Тя дарява целия си хонорар за делото. Това е доказателството, че българският национален дух е жив“, заяви Красимир Премянов. Той поднесе специална благодарност на община Малко Търново и нейния кмет Илиян Янчев за поддържането на традициите и за положените усилия за организирането на събора. Благодарност беше изразена към президента Радев и вицепрезидента Ил. Йотова за подкрепата им за тракийската кауза.

„От недрата на Странджа планина и днес чуваме зова за свобода и обединение на нашите братя към освободените отатък Рила и Родопите. По тесните планински пътища още чуваме тъжните тракийски песни на нашите майки, взели най-

скъпото, единствено децата си, за да потърсят спасение в Родината“, заяви в словото си вицепрезидентът на Република България **Илияна Йотова**.

„Илинденци и преобразенци се изправиха срещу кроежите на Великите сили и поробителя, не пожалиха нищо в стремежа към свобода и независимост“, изтъкна вицепрезидентът. Илияна Йотова се обяви срещу опитите за изкривяване на българската история. „Всеки неверен факт е престъпление към следващите поколения и гавра с паметта на героите, които няма да позволим да бъдат разделяни. Героите принадлежат на българския народ, за когото дадохме най-свидното – живота си“, подчерта вицепрезидентът. Йотова е

убедена, че България не заслужава политици, които не знаят дългата и славна българска история. „Такива политици лесно предават националните интереси“, посочи тя.

Вицепрезидентът благодари на Съюза на тракийските дружества в България и председателя му Красимир Премянов за активната дейност. „Няма да спрем да настояваме за справедливост за тракийските бежанци – това е справедливост не само за техните семейства, а справедливост в името на историята“, отбеляза Илияна Йотова.

„Дълг на всеки българин е да пази спомена за саможертвата на своите предци“. Това каза **министърът на отбраната Димитър Стоянов** в словото си. По думите му въстанието от 1903 г. е най-масовата проява на организираното национално-освободително движение след Априлското въстание. 119 години по-късно грижливо пазим паметта на своите предци, които са ни оставили светли примери за саможертва, посочи министърът. „Саможертвата в името на Родината не е само историческо понятие, което трябва да споменаваме на годишнини. Саможертвата в името на нацията е достойнство, присъщо за хората, които обичат България. Илинденско-Преображенското въстание показва, че националната кауза си струва, само когато сме заедно и обединени“, подчерта министър Стоянов.

„Оставам с надежда, че отново ще бъдем силни заедно, че и напред ще има светли примери за воля и сила на духа, чест и достойнство, които поколенията да помнят и следват“, подчерта още той.

Кулминацията на честванията беше тържествената заря в памет на загиналите герои. Програмата завърши с празничен концерт с участието на странджанските народни певци: Манол Михайлов, Лазар Налбантов, Костадин Михайлов, Ваня Дженезова, Александра Димитрова-Сашка и оркестър „Жарава“.

През паметника на загиналите в борбите за присъединяване на Одринска и Беломорска Тракия и Странджа към свободна България, бяха поднесени венци и цветя от СТДБ и ТНИ, от тракийските дружества в страната, от ТСНИ „Завръщане към корените“ и „По обратния път на дедите ни“, от държавни институции, кметове, депутати и представители на политически партии и от признателни граждани.

119 ГОДИНИ ОТ ИЛИНДЕНСКО-ПРЕОБРАЖЕНСКАТА ЕПОПЕЯ

РЕШЕНИЯТА НА КОНГРЕСА НА ПЕТРОВА НИВА

Преди 119 години на въстание се вдигат българите от Македония и Тракия, подпомогнати от българите в освободените части на Отечеството. С срещу въстаниците турското правителство изпраща големи войскови съединения. Продължилите три месеца сражения водят до опожаряването на стотици села, а повече 30 000 души търсят спасение в майка България.

На 24 декември 1902 г. Централният комитет на Вътрешната македоно-одринска революционна организация (ВМОРО) в Солун разпраща окръжно, с което свиква общ конгрес на организацията. Конгресът, проведен от 2 до 4 януари 1903 година, председателстван от Иван Гарванов, взема решение за подготовка и вдигане на повсеместно въстание в Македония и Одринско през пролетта на същата година. Мястото, на което е взето решението е изпълнено с особена символика. Това е Солунската българска гимназия, в която са учили плеяда българските революционери. На конгреса не присъстват част от ръководителите на организацията, които не одобряват вдигането на прикързано и неподготвено въстание.

Непосредствено конгреса негови представители пристигат в София, където обсъждат Солунското решение с отсъствалите ли-

дери: Гоце Делчев, Гьорче Петров, Христо Матов, д-р Христо Татарчев, Пере Тошев и Михаил Герджиков. Въпреки, че основната част от участниците са против вдигането на прикързано и неподготвено въстание, надделява становището за солидаризиране със Солунското решение. От последвалите събития може да се приеме, че те дават съгласието си за вдигане на въстание само в най-подготвените райони, докато на други места се залага на четническа дейност.

Смилевският конгрес се провежда под председателството на Дамян Груев в края на април – началото на май 1903 година. На него е потвърдено решението за вдигане на въстание, взето на Солунския конгрес.

На 28 юни в местността „Петрова нива“, Странджа Одринският революционен окръг провежда своя конгрес. Определят се районите, в които ще се водят въстанически действия и се избира Главно боево тяло в състав Михаил Герджиков, Лазар Маджаров и Стамат Икономов. Изпълнението на плана трябва да започне след обявяването на въстанието в Македония, а за дата е избран празникът Преображение Господне.

Предлагаме на вниманието на читателите протоколи с решенията, взети на Петрова нива през 1903 г.

ИЗВАДКИ ОТ ПРОТОКОЛИТЕ НА КОНГРЕСА НА ОДРИНСКИЯ ОКРЪЖЕН КОМИТЕТ НА ПЕТРОВА НИВА ЗА ЗАДАЧИТЕ НА ЗАПАДНА ТРАКИЯ ПО ВРЕМЕ НА ИЛИНДЕНСКО-ПРЕОБРАЖЕНСКОТО ВЪСТАНИЕ.

ПЕТРОВА НИВА, 28-30 ЮНИ 1903 Г.

ИЗ ПРОТОКОЛ № 3

Кога трябва да се почне въстанието? Конгресът, като взе от една страна съображенията, изказани по този въпрос в общия план изработен от Главния щаб на Битолския въстанически окръг, и, от друга, че оръжието в някои райони на VII окръг е съвсем недостатъчно, реши да изкаже мнение пред Централния комитет: въстанието да не се обяви по-рано от 20.VII. и по-късно от 30.VII. Изработи се по Общия план специален план за въстаническите действия на VII окръг. За да се даде на въстанието повсеместен характер, а най-главно за да се разкъсат турските сили, реши се да се произведат въстанишки действия във всички райони на окръга, като не се изключва и най-слабо подготвените.

По докладите от петте райони: 1) Малкотърновски, Лозенградски, Бунархисарски, 2) Чокенски, 3) Мустафа Паша, 4) Гюмюрджина – Дедеагач, 5) Ахъчелеби – Скече. – Всеки район, съ-

образно физическите дележи на страната от реки и планински гребени, съобразно стратегическото значение на разните пунктове и съобразно с местната въстаническа подготовка в боеви сили и припаси на следните райони и участъци... 5) Ахъчелебийски – Скеченски район с участъци:

1) Долно и Горно Дереке, Петково и Карлуково.

2) Устово.

3) Чокманово.

Кои са задачите на четите и способите на действията? – Придържане о Общия план.

I) Нападение на незначителни войсковы отряди, разположени на лагер в турски села и паланки.

II) Нападение:

1) Турски аванпостове;

2) Отделни караули и часови;

3) Малки полицейски и войсковы части;

4) Башибозук и потери;

5) На пощи и пощенски куриери.

III) Нападение на военни складове или за ограбване, или за унищожение. Това да се има предвид особено в първите дни на въстанието.

IV) Терористични действия:

1) Разрушаване железопътни тренове;

2) [Разрушаване железопътни] мостове;

3) [Разрушаване железопътни] тунели;

4) [Разрушаване железопътни] релси;

5) [Разрушаване железопътни] макази;

6) [Разрушаване] на станции, особено ония, които имат водоснабдилища и складове за машини.

7) [Разрушаване] на кредитни учереждения

8) [Разрушаване] на фабрики и пр.

V) Скъсване на телеграфни жици и разрушаване на телеграфни станции. Докато трае въстанието, телеграфните жици трябва постоянно да се скъсват.

VI) Приготвяне на тъй наречените фугаси.

Кой трябва да направлява въстаническите действия? – Пейо Шишманов и Карам[анджуков].

№ 4 ПРОТОКОЛ

Задачите на военното тяло

1. Всеки член от Главното ръководително боево тяло си [на]значава свой помощник, който ще има право да го замества във време на отсъствие.

2. Главното револ[юционн]о боево тяло ще изработи съобразно с Общия план на действие специален план:

а) За ония райони и участъци, които имат такива, като имат предвид мнението на войводите на всеки такъв район или участък;

б) Ще изработи също специални планове за действие на терористиче-

ските дружини.

3) Ще предприема мерки за събиране на парични средства.

4) Ще разпределя съобразно с нуждите и количеството пропорционално между районите и участъците всички боеви материали, дрехи, цървули, и пр.

5) Ще се разпорежда за складиране на необходимото количество храна във всички участъци.

6) Ще изравнява всички спорове и недоразумения между войводи и подвойводи, войводи и четници, селяни и войводи.

7) Ще назначава нови войводи, ще уволнява и разглежда старите, когато това се налага от интересите на делото.

8) Ще направлява и ръководи общите действия и ще бди за изпълнение на всички предначертани планове.

9) Ще се конституира в съд с двама войводи от най-близките участъци всякога, когато стане нужда. Ще съди престъпниците войводи и четници и ще има право да наказва със смърт. Когато някой член от Главното боево тяло, отсъствува, ще се замества от помощника му, ако и последният отсъствува – от някой войвода, но всякога съдът ще се състои от пет члена.

Четвърт от парите представителите ще дават на Одринско.

Конгресът реши за представители

Избира трима от членовете на конгреса, които ще съставят особено тяло с център Пловдив? От тях единият ще влезе като равноправен член в Представителното тяло на Централния комитет в София, за да излага нуждите на VII въстанишки окръг и да настоява да се удовлетворяват нуждите на окръга по възможност и изобщо, за да защитава интересите на тоя окръг; вторият ще бъде касиер и ще стои в Пловдив, – той ще контролира сметките на всички началници на пограничните пунктове; а третият ще стои в Бургас, с който град най-много работа имат пунктовете началници. Това тяло ще бъде в зависимост от Главното тяло, с което ще се намира в постоянна преписка. То ще се грижи за събиране на парични помощи и за правилното изразходване на всички суми, които ще получава от Главното революционно боево тяло и от Представителното тяло в София. Ще се грижи и за покупката на материали, необходими за въстанието съобразно със средствата, с които разполага; ще стъкмява и въоръжава чети, ще назначава началници на пунктовете и ще уволнява негодните; ще издава пълномощни и най-малко в края на всеки месец ще преглежда сметките си.

Продължава на 7-а стр.

В МУЗЕЯ НА ПЕТРОВА НИВА

Научна конференция на тема:
„110 години от Балканската война-пътят към свободата“

В залата на музейната сбирка на Петрова нива се проведе научна конференция на тема: „110 години от Балканската война – пътят към свободата“. Тя бе организирана от Община Малко Търново, Съюза на тракийските дружества в България и Тракийския научен институт. За мен е привилегия и чест като домакин да открива конференцията, посветена на 110-ата годишнина от Балканската война, каза кметът на Община Малко Търново **Илиян Янчев**, който приветства участниците и присъстващите в залата. Благодарни са на Красимир Премянов, тъй като благодарение на СТДБ и ТНИ конференциите са превърнати в традиция и пазят жива паметта за Илинденско-Преображенското въстание.

Красимир Премянов представи участниците в конференцията и изрази благодарност на представителите на тракийските дружества, които всяка година идват на Петрова нива, за да почетат своите предци. Той благодари и на Илиян Янчев за сътрудничеството и домакинството, резултат от което е традиционната конференция, по време на която се отправят послания към

българското общество и младото поколение, като подчерта, че докладите ще бъдат публикувани в сборник Известия на тракийския научен институт, за да могат да достигнат до всички тракийци. Присъстващите бяха информирани, че проектът Енциклопедия „Тракия“ е стартирал и до края на годината ще бъде публикуван том I, който ще бъде преведен на английски език, ще има и електронна версия.

Конференцията продължи с доклади на проф. Светлозар Елдъров, Стоян Райчевски, доц. Геноева Михова, проф. Пенка Найденова, Яна Иванова, д-р Ваня Стоянова, Иванка Мечева, член кор. проф. Георги Михов.

Водещ на конференцията бе **член кор. проф. Васил Проданов**, директор на Тракийския научен институт.

Проф. дин Светлозар Елдъров говори на тема: „Пътят към свободата на тракийските българи 1878–1912 г. От съпротивата срещу несправедливите решения на Берлинския конгрес до Балканската война“.

В своя доклад Стоян Райчевски се спря на Балканската война в Тракия през 1912–

1913 г.

В доклада си **проф. Пенка Найденова** и **доц. Геноева Михова** запознаха присъстващите с демографски основания и последици за България от Балканската война през 1912 г.

Яна Иванова се спря на Бургас и Бургаският укрепен пункт по време на Балканската война (1912–1913).

Докладът на **д-р Ваня Стоянова** бе посветен на Малко Търново и региона през Балканската война. Освободени от българските войски и доброволчески чети през октомври 1912 г., градът и околностите му трябва да преживеят тримесечната турска реокупация и да дочакат окончателното си освобождаване през октомври 1913 г., след сключването на Цариградския мирен договор (16/29 септ. 1913). С борбата си за новобългарска про-

света и църковна независимост, с въоръжената си съпротива срещу османската власт, отбелязала връх с Илинденско-Преображенското въстание през 1903 г. и най-сетне – с участието си в опълченските дружини по време на Балканската война българите от Странджа доказват своето родолюбие и жертвоготовност за родината и достойно извоюват своята свобода.

Иванка Мечева, председател на Тракийския женски съюз проследи участието на жени тракийки в Балканската война.

Член кор. проф. Георги Михов изнесе интересни факти за своя дядо, участник в Преображенското въстание.

Последвалата дискусия показа, че докладите са приети с интерес от присъстващите в залата.

ФОТОГАЛЕРИЯ ОТ ПЕТРОВА НИВА

▪ Научна конференция на Петрова нива

▪ Заупойна молитва в памет на загиналите за свободата на България

▪ Участници в туристическия поход „По стъпките на преображенци“, с ръководител Димо Карабелов

▪ Представители на ТД „Стоян Мавродиев“, Търговище със зам.председателя на ЦР на СТДБ Кр. Беломорски

▪ Представители на Регионално тракийско дружество-Варна, филиала на ТНИ и читалище „С Тракия в сърцето“

▪ К. Киряков, Н. Анастасова, А. Георгиева, К.Сарджев, Ал. Чъкърък, председател на българските храмове в Одрин и Роберто Иванов от Генералното консулство в Одрин

▪ Участници в похода „По стъпките на преображенци“ с кмета на Малко Търново Ил. Янчев и председателя на СТДБ Кр. Премянов

▪ Представители на ТД „Лазо Лазов“ – Средец с председателя на СТДБ Кр. Премянов

В БЪЛГАРИЯ ИМАМЕ НЕ ГРАЖДАНСКО, А ГРАНТОВО ОБЩЕСТВО

ПЕТЪР ВОЛГИН

През седмицата се появи един доклад, който показва, че фондация „Америка за България“ е изхарчила милиони долари, за да финансира български неправителствени организации и медии. Интересното е, че никой не възрази срещу изнесената в този доклад информация, което значи, че тя напълно отговаря на действителността. Някой веднага ще каже: ама какво лошо има в това една фондация да дава пари на медии и неправителствени организации (НПО), още повече, това не е забранено от закона. Така е, законът не забранява подобни практики и въпреки това на мен те не ми се струват правилни. И сега ще обясня защо.

Близко до ума е предположението, че нито една структура не раздава пари от чист алтруизъм или защото има толкова много, че направо се чуди какво да ги прави. Раздаващите пари организации искат да получат нещо срещу средствата, които са вложили. В случая става дума за влияние. С грантовете се купува влияние. И затова днес ние в България гражданско общество може и да нямаме, но грантово общество със сигурност имаме.

Ето ви пример за това как се купува влияние. Фондация „Америка за България“ спонсорира неправителствената организация X.

Тази НПО разработва програми, които обясняват колко хубаво ще бъде България официално да признае „третия пол“, примерно, или, което е още по-хубаво, да замени руския газ с американски, пак примерно. Да, обаче, само изготвянето на доклади по темата не е достатъчно. Тези доклади трябва да бъдат популяризирани. Как става това? Чрез медиите става, разбира се. И така, фондация „Америка за България“ спонсорира телевизията Y, в чиито предавания почват да гостуват активисти на вече споменатата неправителствена организация X. Те самоотвержено ви обясняват колко е хубаво да има трети пол и да има замяна на руския газ с американски, примерно. Между другото, освен телевизията Y, се спонсорират вестници, сайтове, радиостанции. Спонсорират се и редица други неправителствени организации, чиито спонсорирани дейци гостуват в спонсорирани медии. И когато в продължение на години от спонсорирани медии спонсорирани експерти ви обясняват колко прекрасно е да има трети пол и американски природен газ, вие няма как да не повярвате в това. Тогава дори и да не ви плащат, ще сте абсолютно убедени, че по-добре да не се къпете, че е по-добре на студено да стоите, само и само да не ползвате лошия руски газ. Защото успешно са ви промили мозъците.

Как се стигна до това положение? Как

се стигна до ситуацията, в която фондации като „Америка за България“ са основните спонсори на изследвания в областта на обществените науки, на хуманитаристиката, на образованието? Отговорът е обидно прост. Чуждите НПО се настаниха на опразнено от държавата място. Когато държавата отказва да финансира образователни програми, музеи, културни прояви, концерти, конференции, университети, тази работа се поема от чужди фондации. Само че срещу щедро раздаваните грантове, те искат, както обичаше да казва Великият комбинатор Остап Бендер от романите на Илф и Петров – „множество дребни услуги“. А колкото и да са дребни въпросните услуги, когато станат множество, оказват голямо влияние. Стипендиантите на чуждестранните НПО-та се превръщат в обикновени агенти за влияние. И как няма да станат такива. Само за един проект, финансиран от чужда НПО и по който ще работят месец-два или най-много три, те ще получат толкова, колкото е годишната им заплата в някой университет.

Има и една много елементарна манипулация с аудиторията. Когато в някоя медия, спонсорирана от чужда НПО, се кани събеседник, спонсориран от същото това НПО, той много често бива представян като университетски преподавател. Само че това представяне не е коректно. Въпросният

грантов анализатор трябва да бъде представян именно като човек, чиито средства за съществуване идват основно от чужбински организации. И тогава ние, зрителите, слушателите, читателите, вече ще можем да си обясним защо въпросният събеседник, макар и българин, често защитава позиции, които нямат нищо общо с българския национален интерес.

Да, това не е незаконно. Макар че би трябвало да е незаконно. Между другото в самите САЩ има един чудесен закон за регистрация на чуждестранни агенти. Този американски закон предвижда строг режим за регистрация на фондации и неправителствени организации, получаващи финансирание отвън. Нали постоянно ни повтарят как трябва да прилагаме едно към едно американските практики. Нека приложим веднага тази. От партия „Възраждане“ обещаха да внесат такъв законопроект в следващото Народно събрание. Да видим дали другите партии ще го подкрепят. Съмнявам се, ако трябва да бъде открит. Защото много политици, както и много политолози, социолози, журналисти са получавали, получават, а със сигурност и ще продължат да получават грантове от фондации като „Америка за България“. Едва ли сами биха отрязали клона на финансовия си просперитет.

(Коментар на Петър Волгин по БНР)

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД И НЧ "ПРОБУДА 1914" ИВАЙЛОВГРАД ИМАТ УДОВОЛСТВИЕТО ДА ВИ ПОКАНЯТ НА ОФИЦИАЛНА ЦЕРЕМОНИЯ ПО НАГРАЖДАВАНЕ В НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС ЗА ПОЕЗИЯ "ИВАЙЛО БАЛАБАНОВ"

28 | НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ | 19:30 ч. ЦЕРЕМОНИЯ ПО НАГРАЖДАВАНЕ НА ЛАУРЕАТИТЕ В КОНКУРСА
 АВГУСТ | "ПРОБУДА 1914" | 20:30 ч. "ПОХВАЛНО СЛОВО ЗА БЪЛГАРКАТА"
 2022 | ИВАЙЛОВГРАД | ЕДИН СПЕКТАКЪЛ ПО СТИХОВЕ НА ИВАЙЛО БАЛАБАНОВ

ДИАНА ОВЧАРОВА
 КМЕТ НА ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД

Диана

МОЛЯ, ПРЕДСТАВЕТЕ ПОКАНАТА НА МЯСТО. ПРИ ОТКАЗ, ПОЗВЪНТЕ НА 0879 867 491. ПОКАНАТА ВАЖИ ЗА ДВАМА.

ЦЕРЕМОНИЯ ПО НАГРАЖДАВАНЕ НА УЧАСТНИЦИТЕ В НАЦИОНАЛНИЯ КОНКУРС ЗА ПОЕЗИЯ НА ИМЕТО НА ТРАКИЙСКИЯ ПОЕТ ИВАЙЛО БАЛАБАНОВ

На 28 август т.г. Община Иваïловград и НЧ „Пробуда-1914“ ще проведат церемония по награждаване на участниците в Националния конкурс за поезия на името на тракийския поет Иваïло Балабанов.

По решение на Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България от името на Съюза ще бъде награден с парична награда и грамота най-младият участник в конкурса.

ЧЕСТИТ 100-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ НА ПАПАНИ КОЗАРОВА!

На 19 август 2022 г. Папани Козарова, член на Клуба на ветераните при СТДБ, навърши 100 години.

Ръководството на Съюза на тракийските дружества в България я поздравява с пожелания за здраве и още дълги години живот, обградена от любовта на близките си.

Поклон пред нейния дух и мъдрост!

Кр. Премянов,
 Председател на СТДБ

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакционната колегия на вестник „Тракия“ честити на рождениците на Съюза през месец септември:

- Дочка Кючукова – Исперих 1 септември 1944 г.
- Десислава Костова – Димитровград 2 септември 1977 г.
- Красимира Никова – София 9 септември 1978 г.
- Мария Илиева – Средец 11 септември 1947 г.
- Гюрка Иванова – Карнобат 10 септември
- Вяра Петрова – Карнобат 17 септември
- Бойка Бораджиева – Пловдив 18 септември 1943 г.
- Румяна Борисова – Павликени 19 септември 1959 г.
- Антон Георгиев – Плевен 19 септември 1967 г.
- Кирил Сарджев – Хасково 23 септември 1949 г.
- Стефа Чичанова – София 24 септември 1939 г.
- Калинка Згурова – София 25 септември 1945 г.
- Татяна Трифонова – Павликени 26 септември 1990 г.

Продължение от 3-а стр.

СПИСЪК НА ДЕЛЕГАТИТЕ НА КОНГРЕСА НА ПЕТРОВА НИВА, СЪСТАВЕН ОТ ХРИСТО КАРАМАНДЖУКОВ ПО ВРЕМЕ НА КОНГРЕСА

1. Герджиков (Михаил от Пловдив)
2. Маджаров (Лазар от с. Зарево, Солунско)
3. Икономов (Стагат от Малко Търново)
4. Кондолов (Георги от Велика, Малко-търновско)
5. Думев (Велко от Воден, Македония)
6. (Васил) Пасков (Неврокоп)
7. Г. Василев (Георги – Свиленград)
8. Хр. Силянов (от Костурско)
9. М. Дайев (Михаил – Варненско)
10. Българията (Кръстю, Бълг[ария])
11. Станчев (Мак[едония])
 (Дим. Катерински – Свиленград)
12. Калканджиев (Георги, Одр[инско])
13. Варналията (Иван, Мак[едония])
14. Дико Желебов (М[алко] Т[ърново], Одр[инско])
15. Спасов (Анаст. Разбойников)
16. Цветков (Мак[едония])
17. Славейков (Н. Кърджиев от Лозенград)
18. П. Ангелов (Бълг[ария])

119 ГОДИНИ ОТ...

19. Шиваров (Пешо, [България])
20. К. Димитров (Одрин)
21. Юр. Георгиев (Малко Търново)
22. Г. Костадиев (Малко Търново)
23. М. Аргиров
24. Н(естор) Иванов (от Дедеагачко)
25. Ив. Калчев (Лозенград)
26. Д(имо) Янков
27. Карамандж(уков Христо от Смолянско, с Чокманово)
28. Сто(ян) Петров (от Малко Търново)
29. Леф(тер) Мечев (от Малко Търново)
30. Халачев (Димитър Т. от Бургас, фелдфебел)
31. Цено Куртев (под[офицер])
32. Петко Хашлака
33. Д. Ташев (Одр[инско])
34. Г. Калоянов (Одр[инско])
35. Ст. Камилски (Одр[инско])
36. Д(им.) Христатиев (Одр[инско])
37. Г(еорги) Тенев (Одр[инско])
38. Арнаудов (Христо от Одр[инско])
39. Л(азо) Лазов (Одр[инско])
40. Яни Попов (Одр[инско])
41. Ян. Стоянов (Одр[инско])
42. Г. Тодоров (Мак[едония])

43. Войнов (Мус[тафа] Паша) (Одр[инско])
 (Всичко 44 защото бе пропуснат Д. Катерински Зап. № 13.)

Публ. в Хр. Ив. Караманджуков, Родопа през Илинденско-Преображенското въстание, с. 170–175. Горните извадки от протоколите са направени през време на конгреса на Петрова нива с шифър от Хр. Караманджуков, като същият е направил и дешифровката. Истинските протоколи са изчезнали на следния ден след свършването на конгреса, когато става престрелка между охраняващите конгреса чети с турския аскер. В тревогата протоколите били изгорени. За пръв път са публикувани в сп. „Завет“, г. XVI, 15–30 август 1938 г., бр. 668–670. (Бел. Ал. Караманджуков)

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет
 Редакционна колегия: д-р Вана ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, чл. кор. на БАН Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; Тодор КОПУЕВ
 Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
 СТДБ (за вестника)
 IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSG
 Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044;
 Златка Янева (Сливен) – 0897601560; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03;
 Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

Продължение от миналия брой

ПРОФ. ВАСИЛ ПРОДАНОВ

В друга работа на тази тема – „Неолиберализмът е форма на фашизма“ белгийската юристка Мануела Кадели говори за това, че неолиберализмът е форма на екстремизъм и мачка хората преди всичко с икономически инструменти. „Фашизмът – пише тя – може да бъде дефиниран като подчинение на цялата държава на тоталитарна и nihilistична идеология. Аз твърдя, че неолиберализмът е един от видовете фашизъм, понеже икономиката при него е поставила на подчинение не само правителствата на демократичните страни, но и всеки аспект на нашето мислене.“ [9] При него доминира социал-дарвинистко мислене, според което всеки е отговорен за своята съдба и друго не е възможно. Той е единственото възможно общество. Или, както казва Маргарет Тачър през 1985 г., „Няма алтернатива“. „Всичко друго е утопия, ирационалност, регрес.“

За да наложи своята воля идеологически и неолиберализира масовото съзнание, освен традиционните идеологически апарати, свързани с медиите, културата и образователните системи неолибералният капитализъм от 1980-те години насам създава в глобална форма ново равнище на идеологическа обработка – това са неправителствените организации, финансирани в огромното си мнозинство от глобализирания капитал и водещите капиталистически страни, пуснали в действие процеса на глобализация. [10] Към 2015 г. в света са създадени около 10 милиона неправителствени организации, които в една или друга степен са свързани с дейността на около 1.4 млрд. души. [11]

България е типичен пример на страна, в която съществуват хиляди неправителствени организации, финансирани от международния капитал и хегемонната идеологически и икономически страна САЩ, чиито основни фигури са в продължение на повече от три десетилетия всекидневно по телевизионните канали и играят водеща роля по налагане на идеите на неолибералния капитализъм, идеологиите и политиките на партиите и държавите.

Друг известен изследовател на неолибералния фашизъм е американският учен Хенри Жиру. [12] В своята статия „Кошмарът на неолибералния фашизъм“ той говори, че неолиберализмът създава всеобхващащ пазар, ръководен от принципите на приватизацията, дерегулацията, комодификацията и свободното движение на капитали. Това срича профсъюзите, разбива и отслабва социалната държава, води до по-ускорен от всякога възход на богатството на едрите капиталисти и намаляване на доходите на голяма част от наемните работници, свиване на средната класа. *Класическият фашизъм упражнява своята диктатура директно, докато неолибералният фашизъм я реализира чрез пазара, печалбата, частния интерес, превръщайки в покупко-продажба всичко и чрез тази своя логика, външно представяна като „свобода“, реализира по-ефективна диктатура от класическия фашизъм.*

В книгата за неолибералния фашизъм на двамата италиански изследователи Микоки и Ди Марио се казва, че неолиберализмът има някои типични характеристики, правещи го подобен на това, за което са мечтали фашистките политически движения. [13] При класическия фашизъм против профсъюзите, които трябва да защитават работниците

НЕОЛИБЕРАЛНИЯТ ФАШИЗЪМ

се води борба и те са смачкани и укротени от фашистката държава. При неолибералния капитализъм обаче те са още по-силно ударени от структурното насилие на глобализирания капитал, броят на членската маса в тях е минимизирана и ролята им рязко намалява.

Виждаме как неолибералният капитализъм постигна това, което дори Хитлер не успя – да доведе с политиката на нова студена война и надпревара във въоръжаването до разпад на източноевропейския социализъм и СССР, а човешките и материални загуби са по-големи отколкото загубите на СССР по време на Втората световна война.

Класическият фашизъм унищожаваше левите партии и политици чрез директното насилие с помощта на държавата, тяхната забрана и ликвидация. Неолибералният фашизъм ги ликвидира с помощта на създадената от него глобализирана пазарна система. В западните държави мощни няколко комунистически партии се маргинализираха, а социалдемократическите бяха принудени да се неолиберализират по посока на „третия път“ на Тони Блър и „новия център“ на Герхард Шрьодер, а във Франция опитите на Франсоа Оланд да вдига данъците доведоха до бягство на капитал от страната, блокиране на тази негова политика и бърз упадък след това на неговата социалистическа партия. В крайна сметка това доведе до криза, разпадни процеси и маргинализация на левите и социалистически партии. Във Франция, където се появява думата „социализъм“ за кандидата на бившата мощна социалистическа партия през 2022 г. гласуваха едва 1.7 % от французите при президентските избори. Значима част от работническата класа и по-голямата част от безработните гласуваха за дясната Марин Льо Пен. Наемните работници, които някога гласуваха за левите сили през последните години в нарастваща степен са привлечени от националистки и популистки партии. В САЩ за републиканците и Тръмп гласуваха голяма част от така нар. „сини якички“ от традиционната работни-

пазар, да се подчиняват на неговите невидими и все по-брутални сили, да се борите с нарастващата несигурност на работното място. Създадена е фалшивата представа за избор, манипулирана от корпоративните медии – може например да избиращ между Кока Кола и Пепси кола, между републиканци и демократи, между лейбъристи и консерватори и пр. Този псевдоизбор просто сменя периодично една йерархия с друга йерархия. Както отбелязва Джордж Оруел, промяната е просто смяна на имената на едни господари с други.

[1] GIROUX, HENRY A. THE POLITICS OF NEOLIBERAL FASCISM, IN: [HTTPS://WWW.TIKKUN.ORG/THE-POLITICS-OF-NEOLIBERAL-FASCISM](https://www.tikkun.org/the-politics-of-neoliberal-fascism), AUGUST 21, 2018

[2] Mazzucato, Mariana. *The Value of Everything: Making and Taking in the Global Economy*, Penguin Books, 2018, pp. XIV-XV.

[3] Maher, Stephen, Scott. *The new finance capital has blurred the line between industrial and financial corporations*, [https://blogs.lse.ac.uk/usappblog/2021/04/03/the-new-finance-capital-](https://blogs.lse.ac.uk/usappblog/2021/04/03/the-new-finance-capital-has-blurred-the-line-between-industrial-and-financial-corporations/)

has-blurred-the-line-between-industrial-and-financial-corporations/, April 3, 2021

[4] Johnson, Jake. *At the Heart of Global Woes, 157 of World's 200 Richest Entities Are Now Corporations, Not Governments*, <https://www.commondreams.org/news/2018/10/17/heart-global-woes-157-worlds-200-richest-entities-are-now-corporations-not-cd-origin-governments>, October 17, 2018

[5] Andrea Micocci and Flavia Di Mario. *The Fascist Nature of Neoliberalism*, Routledge, 2017

[6] Galtung, Johan. *Violence, Peace, and Peace Research*, In: *Journal of Peace Research*, 1969, Vol. 6, N 3, pp. 167-191

[7] *69 of the richest 100 entities on the planet are corporations, not governments, figures show*, In: <https://www.globaljustice.org.uk/news/69-richest-100-entities-planet-are-corporations-not-governments-figures-show/>, October 17, 2018

[8] Giroux, Henry. *Neoliberal Fascism as the Endpoint of Casino Capitalism*, In: *Fast Capitalism*, 2019, Vol. 16, N 1

[9] CADELLI, MANUELA. NEOLIBERALISM IS A FORM OF FASCISM, IN: [HTTPS://RENEGADEINC.COM/NEOLIBERALISM-IS-A-FORM-OF-FASCISM/](https://RENEGADEINC.COM/NEOLIBERALISM-IS-A-FORM-OF-FASCISM/), 26.07.2019

[10] Srinivas, Nidhi. *Against NGOs: A Critical Perspective on Civil Society, Management and Development*, N.Y., Cambridge University Press, 2022

[11] *Facts and Stats about NGOs Worldwide*, In: <https://www.standardizations.org/bulletin/?p=841>, October 6, 2015

[12] Giroux, Henry A. *The Nightmare of Neoliberal Fascism*, In: *Truthout*, <https://truthout.org/articles/henry-a-giroux-the-nightmare-of-neoliberal-fascism/>, June 10, 2018; Giroux, Henry A. *Neoliberal Fascism and the Echoes of History*, In: *Truthdig*, <https://www.truthdig.com/articles/neoliberal-fascism-and-the-echoes-of-history/>, August 2, 2018

[13] Andrea Micocci and Flavia Di Mario. *The Fascist Nature of Neoliberalism*, Routledge, 2017